

Datum

3 februari 2026

Kenmerk

BBPZ/LS/RBos/26-008

Aan

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. de vaste Kamercommissie voor A&M, cc VRO

Onderwerp

Begroting Asiel en Migratie 2026

Geachte Kamerleden,

Op 4 en 5 februari debatteert u over de begroting van het ministerie van Asiel en Migratie voor 2026. Wij vragen daarbij aandacht voor de huisvesting van statushouders. Goede huisvesting is essentieel voor het adequaat functioneren van het asielsysteem en het ontlasten van gemeenten. Aedes heeft zich uitgesproken tegen het schrappen van de voorrang bij de huisvesting van statushouders en tegen het afschaffen van de spreidingswet. Statushouders hebben goede huisvesting nodig om succesvol bij te kunnen dragen aan de Nederlandse samenleving.

Positieve punten uit het coalitieakkoord

Wij waarderen dat het coalitieakkoord van D66, VVD en CDA geen verbod op voorrang introduceert, zolang er geen goed en voldoende alternatief is om statushouders te huisvesten. Dit biedt ruimte om te zoeken naar betere oplossingen voor deze doelgroep. Ook zien we dat er in het coalitieakkoord structurele middelen zijn opgenomen voor de asielbegroting. Voor een belangrijk deel zullen die ingezet worden voor normale opvangplekken in plaats van noodopvang. Dit is een goede ontwikkeling, die de uitgaven aan peperdure (crisis)noodopvang zal doen verminderen.

Bindend convenant en flexibele huisvesting

Het is belangrijk dat de coalitie inzet op het sluiten van een bindend convenant met gemeenten gericht op het snel ontwikkelen van flexibele locaties voor tijdelijke woningen. Deze locaties kunnen gezamenlijk worden gebruikt door statushouders, Oekraïners en Nederlanders die tijdelijk huisvesting nodig hebben. Zo ontstaat er een alternatief voor het gebruik van sociale huurwoningen voor deze groepen.

Huidige knelpunten in de huisvesting

Op dit moment zijn er onvoldoende mogelijkheden voor statushouders om door te stromen naar een sociale huurwoning of een vergelijkbaar (flexibel) alternatief. Hierdoor wordt vaak gekozen voor dure alternatieven. De gemiddelde kosten voor een plek in de asielopvang bedragen circa € 3.000 per persoon per maand, terwijl een sociale (flex)huurwoning gemiddeld € 700 per maand kost. Deze huur wordt grotendeels door de statushouder zelf betaald, wat uiteindelijk minder op de schatkist van het rijk drukt. Elke statushouder die onnodig een jaar langer in de opvang verblijft, kost de overheid minimaal € 36.000 extra. Bij duizenden mensen loopt dit bedrag jaarlijks op tot honderden miljoenen euro's, terwijl het woningprobleem blijft bestaan. Investeren in huisvesting is daarom efficiënter en effectiever.

Beperkte alternatieven en uitdagingen

Alternatieven voor huisvesting van statushouders zijn er momenteel onvoldoende. Particuliere verhuur blijkt vaak niet haalbaar door financiële en sociale belemmeringen. Woningdelen biedt kansen, maar vereist wetswijzigingen en bouwkundige aanpassingen, wat tijd kost. Huisvesting bij bekenden brengt risico's van overbewoning en verminderde zichtbaarheid met zich mee. Tijdelijke doorstroomlocaties vragen dure investeringen, terwijl de vraag naar permanente woningen hiermee niet structureel afneemt.

Woningcorporaties werken aan oplossingen via bijvoorbeeld optoppen, hospitaverhuur, woningdelen en het splitsen van woningen. Volgens Platform31 kunnen hiermee in tien jaar tijd 170.000 extra woonruimten ontstaan, mits regelgeving wordt aangepast. Op korte termijn bieden deze maatregelen echter slechts beperkt een oplossing voor de huidige problemen.

Versnellen van de bouw van betaalbare woningen

De oplossing ligt daarom in het versnellen van de bouw van betaalbare woningen. Daarvoor is het belangrijk dat corporaties voldoende financiële slagkracht hebben. Woningcorporaties hebbe met Rijk en VNG afgesproken vanaf 2029 jaarlijks 30.000 sociale huurwoningen te realiseren en liggen op schema om dit te realiseren. Hiervoor is het wel noodzakelijk dat belemmerende regels worden afgeschaft, het Rijk bouwlocaties aanwijst en innovaties als woningdelen worden mogelijk gemaakt. En vooral is het van belang dat het Rijk zo snel mogelijk maatregelen neemt die het investeringstekort van circa € 20 miljard euro bij corporaties wegwerken. Zo kan de druk op de sociale huursector worden verlicht, er doorgebouwd worden en een duurzame oplossing worden gevonden voor de huisvesting van statushouders.

Conclusie

Het is van groot belang dat statushouders op een goede en duurzame manier worden gehuisvest. Woningcorporaties werken graag mee aan structurele oplossingen. Hiervoor zijn wel extra investeringen nodig waar middelen voor beschikbaar moeten worden gesteld. Investeren in huisvesting, in plaats van dure opvang, is daarom noodzakelijk voor het ontlasten van gemeenten en het faciliteren dat statushouders zo snel mogelijk kunnen bijdragen aan de Nederlandse samenleving.

Wij lichten onze punten graag toe in gesprek met uw Kamer. Voor vragen over bovenstaande kunt u contact opnemen met mij of met Richard Bos via r.bos@aedes.nl of op telefoonnummer 06-51926072.

Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties

Liesbeth Spies
Voorzitter